

การประชุมวิชาการระดับชาติ
โครงการวิวัฒน์ไทยศึกษานานาชาติเพื่อพัฒนาสังคมไทย
สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ENITS

โหนดิทยา

วรรณกรรมทักษิณศึกษา อดีต ปัจจุบัน อนาคต

๙ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ห้องประชุม GA ๑๐๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

ลงทะเบียนโทร. ๐๘๑-๗๓๘-๐๓๔๒ (ผศ.ณัฐา วิพลชัย) โทรสาร ๐๗๗-๕๑๓-๓๖๑
e-mail: thaimajor56@gmail.com ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐

ไทยศึกษา ENITS
Institute of Thai Studies Chulalongkorn University

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง วรรณกรรมทัศนศึกษา: อดีต ปัจจุบัน อนาคต

โครงการวิวัฒนาการศึกษานานาชาติเพื่อการพัฒนาสังคมไทย

สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ณ ห้องประชุม GA 104 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วันที่ 9 - 10 กุมภาพันธ์ 2560

หลักการและเหตุผล

สภาพภูมิประเทศของภาคใต้มีอาณาบริเวณติดกับทะเลมากจึงส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากหลากหลายแหล่งอารยธรรม ทั้งด้วยเหตุผลทางการค้าขาย และการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานเพื่อหาพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ ในการประกอบอาชีพ ดังจะเห็นได้ว่านักประวัติศาสตร์หลายกลุ่มได้ให้ความสนใจพัฒนาการทางสังคมของภาคใต้ เพื่อการทำความเข้าใจการเคลื่อนย้ายของคนและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ ภาพสะท้อนอย่างหนึ่งที่สำคัญของความรุ่มรวยในความหลากหลายนั้นคือ “ภาษาและวรรณกรรม” เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ภูมิภาคใต้อุดมไปด้วยรูปแบบวรรณกรรมที่หลากหลาย ทั้งที่สืบทอดแบบมุขปาฐะและการสืบทอดแบบลายลักษณ์ รวมทั้งภาษาที่ใช้ก็มีพัฒนาการที่ก้าวไกล มีคลังคำที่สามารถเลือกใช้มาก รวมทั้งรูปแบบการประกอบสร้าง ภาษาและวัฒนธรรมก็มีระเบียบวิธีที่น่าสนใจ การศึกษารูปแบบของภาษาและวรรณกรรมโดยเฉพาะในพื้นที่ในภาคใต้จึงจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยให้เข้าใจสภาพสังคมวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของกลุ่มชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นต่อการทำความเข้าใจภาษาและวรรณกรรมอย่างเป็นระบบการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาภาษาและวรรณกรรมภาคใต้

ได้มาแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะในการวิจัย และร่วมเรียนรู้ระเบียบวิธีการศึกษาภาษาและวรรณกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม ภูมิประเทศ และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ จักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างและขยายองค์ความรู้ด้านวรรณกรรมทักษิณศึกษาอย่างยั่งยืนสืบไป

สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาวิจัยภาษาและวรรณกรรมภาคใต้ จึงได้ร่วมมือกับ หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จัดประชุมวิชาการระดับชาติเรื่อง “วรรณกรรมทักษิณศึกษา : อดีต ปัจจุบัน อนาคต” เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาและวิจัยวรรณกรรมภาคใต้ของไทยให้เข้มแข็งขึ้น รวมทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้มีการสร้างเครือข่ายเพื่อการวิจัยและสร้างกลุ่มหัวข้อวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อภูมิภาค

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับภาษาและวรรณกรรมทักษิณ ทั้งในแง่ของระเบียบวิธีการศึกษา และผลการศึกษาวิจัยที่เกิดจากคนท้องถิ่น
2. เพื่อขยายผลการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการวิชาการของสถาบันสู่สาธารณะ
3. เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการวิวัฒนาการไทยศึกษานานาชาติเพื่อการสังคมไทย สิ่งพิมพ์และกิจกรรมของสถาบันไทยศึกษา

ผู้รับผิดชอบ

สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การดำเนินการ

การประสานงานและจัดเตรียมงาน : ธันวาคม 2559 - กุมภาพันธ์ 2560

การจัดประชุมวิชาการ : 2 วัน (9 - 10 กุมภาพันธ์ 2560)

เป้าหมาย

อาจารย์ / นักวิชาการ / นักวิจัย	100	คน
นิสิต / นักศึกษา / นักเรียน	100	คน
ผู้สนใจทั่วไป	100	คน
<u>รวม</u>	<u>300</u>	<u>คน</u>

วัน เวลา และสถานที่จัดการประชุม

วันที่ 9 - 10 กุมภาพันธ์ 2560 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมประชุมตระหนักและเห็นคุณค่าของภาษาและวรรณกรรมในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม
2. ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นความเชื่อมโยงของงานวิจัยที่สถาบันไทยศึกษาสนับสนุนกับสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของท้องถิ่น
3. สร้างเครือข่ายนักวิจัยภาษาและวรรณกรรมทุกชั้น เพื่อการต่อยอดการวิจัยในท้องถิ่นอย่างเข้มแข็ง
4. โครงการวิวัฒน์ไทยศึกษานานาชาติเพื่อการสังคมไทย ได้เป็นที่รู้จักในส่วนภูมิภาคมากยิ่งขึ้น

ไทยศึกษา ENITS
Institute of Thai Studies (Institutional History)

กำหนดการประชุมทางวิชาการระดับชาติเรื่อง "วรรณกรรมทุกชั้นศึกษา : อดีต ปัจจุบัน อนาคต"

โครงการวิวัฒน์ไทยศึกษานานาชาติเพื่อการพัฒนาสังคมไทย : ENITS

สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

วันที่ 9 - 10 กุมภาพันธ์ 2560

ณ ห้องประชุม GA 104 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560

08.30 - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 - 09.30 น.	พิธีเปิด โดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
09.30 - 10.30 น.	ปาฐกถา : ความสัมพันธ์ของภาษากับวรรณกรรมในวรรณกรรมทุกชั้นศึกษา ศาสตราจารย์ ดร.ดวงมน จิตรจำนงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 10.30 - 12.00 น. ย้อนอดีต แลปัจจุบัน เห็นอนาคตวรรณกรรมทักษิณ
 วิทยากร :
1. ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว
 ภาควิชาบัณฑิตศึกษาวรรณศิลป์ ราชบัณฑิตยสภา
  2. รองศาสตราจารย์ประพนธ์ เรืองณรงค์
 ประธานคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมถิ่นใต้
 ราชบัณฑิตยสภา
  3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ วนรัฐีกาล
 อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ผู้ดำเนินรายการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐา วิพลชัย
 อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- 12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 - 16.00 น. นำเสนอหัวข้อด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในวรรณกรรมทักษิณ
 เป็นรายบุคคล จำนวน 4 คน คนละ 30 นาที
 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ 10 นาที
 ผู้ทรงคุณวุฒิ :
1. ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว
  2. รองศาสตราจารย์ประพนธ์ เรืองณรงค์
  3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ วนรัฐีกาล
- 13.00 - 13.40 น. ความหมายและภาพลักษณ์ของ“กินอหฺร่า”ในมุมมองของคนใต้
 วิทยากร : รองศาสตราจารย์ ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย
 อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- 13.40 - 14.20 น. คตินิยมและคติชนปักษ์ใต้ในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ :
 กรณีศึกษาวันคารคําภยั
 วิทยากร : อาจารย์ธวัชรรัตน์ พรหมวิเศษ

- 14.20 - 15.00 น. อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
“อักษรเลข” : รหัสลับในการสื่อสารโบราณกับการนำมาใช้ใน
วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้
วิทยากร : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐา วิพลชัย
อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- 15.00 - 15.40 น. จากบทเพลง “แต่ก่อน” ถึงวรรณกรรม “เรื่องจากคุณปู่”
กลวิธีทางวรรณศิลป์กับการบอกเล่าเรื่องราวปักษ์ใต้
วิทยากร : อาจารย์วัชรนันท์ ชูทัพ
อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560

- 08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 - 10.00 น. พัฒนาการอักษรที่ใช้บันทึกในวรรณกรรมทักษิณ
วิทยากร : อาจารย์ชะเอม แก้วคล้าย
ผู้เชี่ยวชาญภาษาโบราณระดับ 9 กรมศิลปากร
- 10.00 - 11.00 น. สถานภาพและการอนุรักษ์วรรณกรรมทักษิณชั้นปฐมภูมิ
วิทยากร : อาจารย์จรรย์ ทองวิไล
ผู้เชี่ยวชาญเอกสารโบราณ หอสมุดแห่งชาติกาญจนาภิเษก
กรมศิลปากร
- 11.00 - 12.00 น. นำเสนองานวิจัยวรรณกรรมทักษิณในรอบทศวรรษ
- 11.00 - 11.30 น. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับละครชาวบ้านภาคใต้ : สาระและการเล่น

	<p>วิทยากร : อาจารย์วินัย สุกใส</p> <p>อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย</p> <p>คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ</p>
11.30 - 12.00 น.	<p>วรรณกรรมเรื่องพุทธทำนาย : สารัตถะและการสืบทอด</p> <p>วิทยากร : คุณค่านวณ นวลสนอง</p> <p>ข้าราชการบำนาญสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ</p>
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.30 น.	นำเสนองานวิจัยวรรณกรรมทักษิณในรอบทศวรรษ (ต่อ)
13.00 - 13.30 น.	<p>วรรณกรรมคำสอนภาคใต้ “ฉบับพิมพ์เล่มเล็ก” :</p> <p>การสืบทอดและการสร้างสรรค์ด้านคำสอน</p> <p>วิทยากร : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชลินจ์ จินนุ่น</p> <p>อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย</p> <p>คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ</p>
13.30 - 15.00 น.	<p>การจัดการเรียนการสอนวรรณกรรมทักษิณ</p> <p>วิทยากร : อาจารย์ชวิน พงษ์ผจญ</p> <p>อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน</p> <p>คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
15.00 - 15.30 น.	พิธีปิด

หมายเหตุ : รับประทานอาหารว่างในห้องประชุม